

Evaluatie

Pilot Schuldhulpverlening voor Ondernemers
(SHVO)

November 2022

Beleidsmedewerkers Landgraaf, Brunssum, Heerlen, Maastricht, Kerkrade en Sittard-Geleen

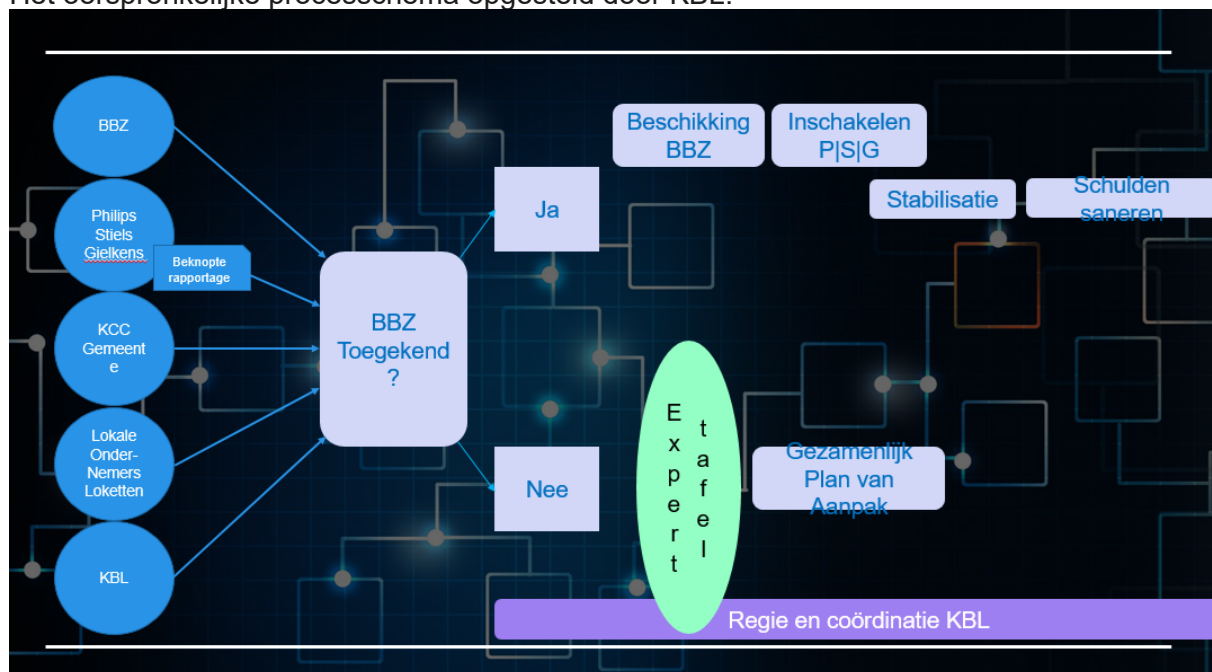
1. Inleiding

In april 2021 is de pilot Schuldhelpverlening voor ondernemers (SHVO) gestart waarbij wordt samengewerkt in een expertteam met vertegenwoordigers van KBL, Bbz-zelfstandigenloket(ten) en het private bureau Phillips, Stiels en Gielkens (gespecialiseerd in schuldbemiddeling aan ondernemers). De regie en de coördinatie van de pilot is neergelegd bij de KBL.

SHVO is per 2021 als verplichte taak voor gemeenten opgenomen in de gewijzigde Wet gemeentelijke Schuldhelpverlening (Wgs). Deze hulpverlening is bedoeld voor kleine zelfstandigen (zzp-ers, eenmanszaken en vof's). Middels de pilot kunnen we onderzoeken hoe deze taak kan worden geïncorporeerd in onze dienstverlening.

Aanvankelijk was de opzet van de pilot om alleen ondernemers te helpen die niet geholpen konden worden met het instrumentarium van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz). Deze groep zou worden doorgeleid naar het expertteam, waarbij de partners hun deskundigheid inzetten voor een adequate hulpverlening aan de ondernemers, tevens onze inwoners (per 2022 is de doelgroep verruimd).

Het oorspronkelijke processchema opgesteld door KBL.

In dit stuk willen wij op hoofdlijnen ingaan op de cijfers, de behaalde resultaten, de uitvoering van de opdracht in de praktijk, de verschillen per gemeente, de samenwerking in de expertgroep, de knelpunten en het vervolg.

2. Verlenging pilot en verruiming van de doelgroep vanaf 2022:

In november 2021 heeft de beleidsgroep een voorstel voor verlenging van de pilot aan het KBL-bestuur voorgelegd. Het bestuur heeft toen besloten om de pilot te verlengen t/m 31 december 2022.

Tevens is de doelgroep uitgebreid, zodat alle casussen van ondernemers met schulden langs de experttafel zijn gaan lopen. Bij de start van de pilot werd er nog vanuit gegaan,

The flowchart illustrates the SHV procedure for insolvent companies. It begins with a list of entities: KBL, PH/ST/GI, LOKALE ONDERNEMERS LOKETTEN, BBZ, and Gemeentebalie /KCC. These entities feed into an 'Expertiseteam SHV ondernemers'. The team's output leads to 'Inventarisatie en Stabilisatie: doelgroepbepaling: BBZ? Samenloop?'. This step branches into three paths: 'Eigen voorziening', 'Betalingsregelingen', and 'Beëindigen/liquideren'. 'Eigen voorziening' leads to 'Haalbaarheidsonderzoek', which then leads to 'Positief advies' and 'Negatief advies'. 'Betalingsregelingen' leads to 'Cred. akk. betalingsreg.' and 'Cred. niet akk.'. 'Beëindigen/liquideren' leads to 'Inventarisatie en stabilisatie', which then leads to 'MSNP'. 'Haalbaarheidsonderzoek' also leads to 'Aanvraag bbz', which branches into 'Ja' (leading to 'Haalbaarheidsonderzoek') and 'Nee' (leading to 'Expertiseteam SHV ondernemers'). 'Positief advies' leads to 'Saneren schulden', which then leads to 'Afhandeling' and 'Cred. niet akk.'. 'Negatief advies' leads to 'Cred. niet akk.'. 'Cred. akk. betalingsreg.' leads to 'Afhandeling'. 'Cred. niet akk.' leads to 'WSNP/ faillissement'. 'Afhandeling' leads to 'WSNP/ faillissement'.

In de bestuursvergadering van december 2021 is een opdracht aan KBL gegeven over de voortzetting van de lopende pilot met aanpassingen per 1 januari 2022.

- P a g i n a 3 | 8

c. Uitvoering opdracht

De beoogde evaluatie in juni heeft niet plaatsgevonden en KBL heeft de beleidsambtenaren gevraagd om dit (alsnog) op te leveren. Daarnaast heeft KBL het gevraagde dienstverleningsmodel, inclusief een doorrekening, niet aangeleverd. Dit laatste als gevolg van het BMC-traject waarmee KBL bezig is.

d. Gevolgen

Als beleidsgroep hebben wij zelf slechts deels zicht op de uitvoering van de pilot die onder regie van KBL wordt uitgevoerd. Ook hebben wij geen zicht gekregen op de toekomstige inrichtingsmogelijkheden bij KBL, indien het bestuur deze taak bij KBL zou willen neerleggen. We weten niet of KBL een (flexibel) dienstverleningsmodel kan inrichten, dat rekening kan houden met op- en afschalen aan de hand van de vraagbehoefte. Wij hebben ook geen zicht gekregen op de (meerjarige) financiële gevolgen.

e. Conclusie over uitvoering opdracht

Alleen al vanwege het bovenstaande kan de beleidsgroep nu nog geen voldragen advies aan het bestuur geven over de definitieve inbedding van de SHVO (wettelijke taak) in de dienstverlening van KBL of elders.

4. Verschillen per gemeentelijk zelfstandigenloket

Tijdens de pilot zijn er verschillen naar voren gekomen in de uitvoering die een eenduidige uitvoering bemoeilijken. Samengevat betreft dit het volgende:

- Binnen het werkgebied van KBL zijn er 3 gemeentelijke zelfstandigenloketten die de Bbz-regeling uitvoeren. In de werkafspraken met KBL ontstaan daardoor verschillen. Heerlen en Kerkrade hebben ieder een eigen zelfstandigenloket. Het zelfstandigenloket Maastricht voert de Bbz tevens uit voor Sittard-Geleen, Brunssum, Landgraaf, Stein, Beek en de Heuvelland-gemeenten.
- De gemeente Kerkrade is per 1 juli 2022 gestart met een eigen werkwijze (binnen de lopende pilot) en zij maken, met toestemming van het bestuur, geen gebruik meer van de experttafel. In plaats daarvan gaan voorkomende casussen rechtstreeks naar KBL ter uitvoering.
- De gemeente Heerlen heeft de KBL niet gemandateerd voor het afgeven van Wgs-beschikkingen (Wgs: Wet gemeentelijke schuldhelpverlening). Heerlen bepaalt daarmee zelf de toegang tot de Wgs in plaats van de KBL c.q. het expertteam. Heerlen regelt, dat zelf in afstemming met hun eigen zelfstandigenloket en zij geven zelf opdrachten aan Philipps, Stiels & Gielkens (PSG). Het expertteam heeft nog een beperkte rol voor Heerlen.
- Het ontbrak soms aan goede communicatie richting de uitvoerders van de experttafel. Daardoor was er geen helderheid over het afgesproken nieuwe werkproces en de verschillen per gemeente. In de zomer 2022 zijn hierover alsnog afspraken met het expertteam gemaakt en is de werkwijze verduidelijkt.

5. Uitvraag gegevens aan expertteam

Om een beter beeld te krijgen over de uitvoering van de pilot, heeft de beleidsgroep van de 6 gemeenten in oktober 2022 gezamenlijk afgesproken om de volgende vragenlijst uit te zetten bij medewerkers van het expertteam, bestaande uit KBL, het zelfstandigenloket

Maastricht en de externe partner Phillips, Stiels en Gielkens. Daarmee willen we alsnog informatie generen t.b.v. van een evaluatie.

a. Vragenlijst:

- *Hoeveel van deze casussen zijn op de experttafel behandeld?*
- *Hoeveel van deze casussen zijn doorverwezen (of terechtgekomen) voor een traject bij PSG?*
- *Hoeveel van deze casussen zijn geholpen met Bbz?*
- *Zijn er casussen doorverwezen naar 'oplossingen elders' of voorliggende voorzieningen?*
- *Hoeveel casussen zijn nog in behandeling?*
- *Hoeveel zijn er afgerond en wat zijn daarvan de resultaten? (resultaten kunnen bijvoorbeeld zijn: in Wsnp toegelaten, minnelijk traject tot stand gebracht, sanering geregeld e.d.).*
- *Hoeveel ondernemers hebben alsnog hun bedrijf beëindigd en zijn daarbij geholpen?*

Algemene vragen aan alle partijen (graag afzonderlijke reactie)

- *Hoe is de aanmeldprocedure verlopen?*
- *Zijn er instrumenten die nog ontwikkeld moeten worden om aan de wettelijke eisen van SHVO te voldoen?*
- *Is het expertteam van toegevoegde waarde voor deze dienstverlening of kan de SHVO ook zonder worden vormgegeven?*
- *Hoe is de coördinerende rol van de KBL vormgegeven, wat ging daarbij goed en wat kan nog worden verbeterd?*
- *Hoe is de samenwerking tussen de drie partijen in het algemeen verlopen? Welke zaken zijn goed gegaan, welke knelpunten zijn er geweest, wat is gedaan om deze knelpunten op te lossen?*
- *Wat waren de belangrijkste succesfactoren van de pilot?*
- *Welke expertise is er intussen opgebouwd? Of mist er eventueel nog expertise en hoe kan dat worden verbeterd?*
- *Welke aanbevelingen / verbeterpunten hebben jullie om de dienstverlening te verbeteren?*
- *Zijn er nog andere knelpunten?*
- *Welke rol en/of kansen zien jullie voor je eigen organisatie weggelegd, na afloop van de pilot, in de toekomstige vormgeving van SHVO?*

b. Beantwoording vragenlijst

De volledige beantwoording door medewerkers van KBL, zelfstandigenloket en Phillips, Stiels en Gielkens is bij de gemeenten aanwezig. Hieronder de cijfers en een samenvatting van de bevindingen.

c. Bevindingen uit vragenlijst

De cijfers

Hieronder het totaalaantal ondernemers dat een beroep heeft gedaan op SHVO en op de experttafel is beland (periode vanaf de start in april 2021 t/m half sept. 2022).

Gemeente	Start t/m april 2021	mei t/m half sept 22	totaal
Beek	1	1	2
Brunssum	1	5	6
Eijsden-Margraten	1	1	2
Gulpen-Wittem	1	-	1
Heerlen	10	10	20
Kerkrade*	12	-	12
Landgraaf	4	4	8
Maastricht	11	6	17
Meersen	1	-	1
Sittard-Geleen	9	8	17
Stein	3	-	3
Vaals	1	1	2
Valkenburg	3	-	3
Wittem	1	-	1
Totaal	59	36	95

* Kerkrade heeft vanaf juli 2022 geen casussen meer aangemeld, omdat zij afwijken van de pilot.

De resultaten in cijfers

- 34 zijn nog in behandeling
- 76 zijn opgepakt door PSG
- 16 zijn opgepakt door KBL
- 6 zijn opgepakt door Bbz-Heerlen
- 6 zijn opgepakt door Bbz-Maastricht (Landgraaf 1, Gulpen-Wittem 1, Brunssum 2, Sittard 2)
- 15 ondernemers hebben alsnog een eigen oplossing gevonden
- 15 dossiers zijn zonder resultaat afgesloten wegens onvoldoende medewerking ondernemers
- 16 dossiers zijn afgehandeld met een succesvolle betalingsregeling of sanering
- 4 trajecten zijn afgesloten om overige redenen, zoals verwijzing naar een netwerkpartner
- 5 ondernemers zijn geholpen met hun bedrijfsbeëindiging (2 gesaneerd, 2 failliet en 1 overig)

Enkele relevante bevindingen samengevat

- Uit de antwoorden van KBL blijkt dat de samenwerking binnen het expertteam niet altijd soepel verloopt. Benoemd wordt de samenwerking met het zelfstandigenloket Maastricht en met PSG.
- Het zelfstandigenloket en PSG geven aan dat KBL de experttafel-meetings plant, registreert en de continuïteit bewaakt en daar waar nodig een beschikking afgeeft. Het lijkt erop, dat KBL z'n regievoerende en coördinerende rol heeft opgepakt als een administratief taak. Dit, terwijl wij een veel meer regisserende (leidende) rol van

KBL hadden verwacht, zoals in de opdracht aan KBL staat geformuleerd. Vraag is of het versterken van hun regierol voldoende uit de verf is gekomen.

- Aangegeven wordt dat er geen eenduidige werkwijze is binnen het werkgebied. Binnen het expertteam bestonden hierover blijkaar verwachtingen over de rol van de beleidsmedewerkers om ook inhoudelijk meer 'mee te kijken' resp. te sturen.
- Vanuit het zelfstandigenloket Maastricht wordt positief aangekeken naar de samenwerking binnen het expertteam.
- KBL heeft aangegeven dat zij een aantal medewerkers heeft opgeleid.
- Bij PSG en bij de diverse Bbz-medewerkers is voldoende kennis in huis om de shvo uit te voeren. We hebben geen beeld van de opgebouwde kennis en expertise bij KBL (mogelijk is dat in orde, maar dat weten we niet).

6. Conclusie

Wij kunnen vaststellen dat definitieve inbedding van SHVO (voorlopig) niet bij KBL kan plaatsvinden, omdat we geen zicht hebben gekregen op de kostprijs van dit product en op het dienstverleningsmodel waarin KBL dit kan uitvoeren. Bij KBL zit er een belemmering om deze gegevens aan te leveren, gezien het lopende BMC-traject. Daarnaast zijn er tijdens de pilot een aantal knelpunten naar voren gekomen waardoor de sturende/regisserende rol van KBL niet voldoende uit de verf is gekomen. Kerkrade doet feitelijk vanaf 1 juli 2022 al niet meer mee aan de pilot en Heerlen wijkt op punten ook af van de werkwijze. We kunnen ook constateren dat er binnen de zelfstandigenloketten, in combinatie met PSG, voldoende kennis in huis is om SHVO uit te voeren (ook zonder KBL).

Voor Heerlen en Kerkrade verandert er daardoor feitelijk niet veel. Beide gemeenten hebben een eigen zelfstandigenloket, waarbij Heerlen nu ook al zelf Wgs-beschikkingen afgeeft en trajecten inkoopt bij PSG. Voor Kerkrade geldt dat zij nu al de volledige SHVO laten uitvoeren door KBL en het voornemen hebben om dit voort te zetten.

Voor de gemeenten die zijn aangesloten bij het zelfstandigenloket Maastricht (naast Maastricht zijn dat ook de 'KBL-gemeenten' Sittard-Geleen, Langraaf en Brunssum) betekent dit, dat zij de SHVO kunnen uitvoeren door een samenwerking tussen het zelfstandigenloket Maastricht en een particuliere schuldhelpverlener, zoals bijvoorbeeld PSG. Met het oog op de afloop van de pilot per 31-12-2022 en de continuïteit van de dienstverlening doen wij onderstaand voorstel aan het bestuur van KBL.

7. Advies voor KBL-bestuur

- a. Instemmen met het beëindigen van de pilot schuldhelpverlening ondernemers (shvo) per 1 januari 2023.
- b. Kennisnemen van de voorgenomen wijze van uitvoering van de shvo: gedurende de periode van 1 januari 2023 t/m 31 december 2024 (2 jaar) de shvo laten uitvoeren door een samenwerking tussen het zelfstandigenloket(ten) en een particuliere schuldhelpverlener, m.u.v. de gemeente Kerkrade en gemeente Heerlen. Hierbij wordt rekening gehouden met een optie om dit met 2 jaar te verlengen.
- c. KBL de opdracht geven om tijdens de bovenvermelde periode een dienstverleningsmodel te ontwikkelen, inclusief een doorrekening van dit product, waardoor de mogelijkheid ontstaat om dit alsnog in hun dienstverlening op te nemen na afloop van deze periode.

Gevolgen voor gemeenten:

- a. De deelnemende gemeenten moeten onderzoeken of ze de shvo-trajecten, tijdens bovenvermelde periode, individueel of gezamenlijk willen inkopen middels een aanbesteding m.u.v. de gemeente Kerkrade.

- b. De gemeenten zullen hun huidige inkooprelatie met Phillips, Stiels en Gielkens voorlopig voortzetten totdat de gunning van dit instrument is afgerond, m.u.v. de gemeente Kerkrade.
- c. Het zelfstandigenloket Maastricht zal worden gemandateerd voor het afgeven van beschikkingen op grond van de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening (Wgs) voor de gemeenten Maastricht, Sittard-Geleen en indien gewenst ook voor de gemeenten Landgraaf en Brunssum.
- d. De gemeente Maastricht wordt verzocht om een berekening te maken van de eventuele (meer)kosten voor de uitvoering van het afgeven van Wgs-beschikkingen. Dit is niet nodig indien zij dit kunnen verdisconteren in de uitvoeringskosten van de daarmee samenhangende Bbz-uitvoering.